

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

XIV. Terminus relationis prædicamentalis an debeat esse absolutus, vel
potiùs connotatiuus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

clauditur, aut ad totum continuum quod complectitur omnes, sequetur processus in infinitum modorum. Verum in primis relatio predicamentalis sita non est in modo, ac præter utrumque extremum, nihil aliud realiter distinctum importat: quo supposito sola partium ipsarum infinitas, non vero modorum nobis est concedenda. Secundo, cum admissa compositione illa infinita continui necesse sit in eo admittere puncta infinita realiter adæquatè distincta inuicem, quid est, quia propter reiciantur modi punctis partes, ac nihilo pauciores? Tandem, ut ostensum in physica, partes continui, nõ tantum realiter inadæquatè, sed etiam realiter adæquatè distinctæ inuicem nequeunt non esse infinitæ, si qua sit infinitas continui: v. g. palmus debet esse diuisibilis in duas medietates æquales, & se ex toto excludentes, & quæuis harum medietatum in alias duas nequaquam inclusas inuicem, & harum etiam quælibet in totidem alias, atque ita sine termino: distinctio autem realis adæquata partium harum ad earum relationem realem satis est: nam ab illarum vnione nequit impediri cum maior citra dubium sit nexus materiæ, & formæ, quarum tamen relationem realem quis ambigat; incommodum igitur illud in aduersariorum sententia æquè atque in nostra sequitur: proinde eius effugiendi causa haud est, quod vna præferatur alteri.

C A P V T XIV.

Terminus relationis predicamentalis, an debeat esse absolutus, vel potius connotatiuus?

187 **E**ste debere absolutum, & non connotatiuum, idque, siue relatio sit mutua, siue non mutua, tenetur Scotus in primum dist. 30. quæst. 1. & ibidem Leucherus, & ceteri Scotistæ: Item ex Thomistis Capreolus eadem dist. & quæst. art. 2. ad 3. ac Soncinas 5. metaph. quæst. 30. ad 2. ex nostris autem Suarez disp. 47. metaph. sect. 16. Vasquez 1. p. disp. 159. cap. 6. Hurtadus disput. 15. metaph. sect. 7. Balchazar Tellez in metaph. disp. 42. sect. 6.

188 **C**ontra vero relationis predicamentalis, quæ ea cunque sit, & siue mutua, siue non mutua, terminum esse dumtaxat connotatiuum, id est aliam relationem, docent Caiet. 1. p. q. 13. art. 7. & ibid. Zumel Bannez, ac Nazarius: Item Araujo 5. metaph. q. 5. art. 7. Ioannes à Sancto Thoma questione 17. log. art. 5. §. nihilominus pro resolutione. Quibus subscribit noster Fonseca 5. metaph. capit. 15. quæstio. 4. & sect. 4.

189 **A**t alij distinguunt, aiuntque relationes mutuas terminari ad connotatiuum, non mutuas vero ad absolutum. Ita Ferrariensis lib. 2. contra Gentes capite 11. Rubius in predicament. cap. 7. quæst. 8. num. 131. Hispalensis in primum dist. 3. quæst. 1. Niphus libro. 5. metaph. disput. 14. Nulla horum sententiarum mihi omnino placet, potiusque existimo omnem relationem, siue mutua sit, siue non mutua quodammodo terminari aliquo absoluto; omnemque itidem terminari alia relatione.

190 **S**uadetur autem prior verioris sententiæ pars talem in modum: siquarum relationum terminus esset semper relatio aliqua opposita, & nihil absolutum; maxime earum, quæ sunt mutua: ac non illarum: nullæ ergo sunt, quæ ita postulent terminari, nullæ, quæ non quidpiam absolutum respiciant: maiorem nemo neget, nisi qui sit parum versatus in doctrina, principiique doctorum, quos paulo supra postero-

ri memorabimus loco, quive nesciat respectuum mutuatorum à non mutuis, discrimen, atque dissidium. Minor autem probatur plurifariam: Nam relationes illæ mutua, quæ disquiparantiæ dici solent, cuiusmodi sunt patris ad filium, & huius ad patrem maioris, ac minoris inuicem, domini ad seruum, & è conuerso, non terminantur ad connotatiuum in eodem genere, ut est evidens, haud enim seruus est domini dominus, siue ut græcè dicam, despotikios, haud filius est parentis sui pater, &c. ad modum, quo Petrus, verbi, gratia, est similis, æqualiue Paulo, & hic illum eadem relatione similitudinis, & æqualitatis excipit. Tum sic: ergo tales relationes terminantur ad absolutum saltem in eodem genere: earum namque terminus, cum non referatur ad fundamentum in eodem genere, opus est, ut in eo sit absolutus, quandoquidem non referri aliquid est illud à relatione ad absolutum esse: Eiusmodi ergo relationes simpliciter loquendo intuentur velut terminum quidpiam absolutum; tum, quia ut supra visum est capite 1. ut quædam relationes dicantur præcise, & simpliciter non mutua, satis est ut sint non mutua in aliquo genere alioqui profecto nullæ erunt ita non mutua, quod tamen est aduersus Aristotelem, & omnes scholasticos vno excepto Gregorio, & Nominalibus quibusdam: tum etiam quia tria principia entis naturalis, videlicet materia, & forma, ac priuatio dici solent quæ non sunt ex se, nec ex aliis, sed omnia ex ipsis: & tamen solum non sunt ex aliis in eodem genere, cum interim sint aliunde in diuerso: similiter ergo in præsentia, &c.

191 **R**ursum secundo probatur idem in relationibus æquiparantè mutuis, sicuti forte propter argumentum superius maiorem ingerant difficultatem. Id est terminus similitudinis physica, ac predicamentalis, cui aliquid eius vi physice assimilatur: quemadmodum id est terminus cognitionis, cui potentia assimilatur intentionaliter, siue quod ea cognoscit, ac repræsentat: Atqui vna albedo est similis specificè, ac formaliter alteri albedini, non vero alteri similitudini: huic enim albedo fundamentalis, siue quod iuxta est, fundamenti sustinens prouinciam potius est dissimilis, cum altera sit qualitas, altera vero non sit formaliter qualitas, sed plurium relatio qualitatum, alteraque sit absoluta, & altera iuxta non paucos modos quidam: ipsa ergo albedo terminat similitudinem alterius concoloris, non vero alia quædam similitudo, eodem argumento suaderi potest, relationes disquiparantè mutuas terminari ad quidpiam absolutum, non superiori dumtaxat titulo, sed etiam alio vrgentiori longe: siquidem id est terminus paternitatis, cuius aliquis denominatur pater, sicut illud dici solet cognitionis terminus, cuius potentia dicitur cognoscens: atqui Petrus, v. g. non dicitur pater filiationis, sed potius substantiæ Pauli: hanc enim non illam per se genuit; substantia ergo Pauli terminat paternitatem, eique obicitur ex aduerso.

192 **P**ræterea tertio ob id veritas dici solet terminus formalis cognitionis quoniam ratio propter quam aliquid dicitur cognosci, est quia est transcendentaliter verum & ob id bonitas censetur terminus formalis amoris, quoniam causa cur aliquid potest, ac debet amari est, quod sit bonitate transcendentali prædita. At etiam idcirco Petrus, verbi g. est similis Paulo ad eumque hoc pacto refertur, quia eius more est albus; ideoque Petrus est pater Pauli, quia huius ab eo substantia est genita: substantia ergo, & albedo Pauli adeoque quidpiam absolutum est terminus formalis similitudinis, & paternitatis: Par autem

autem est ratio quarumvis aliarum relationum, si sint mutua; si autem non mutua, maior, ut decursu tractatus huius clarebit.

193 Quarto denique; quia *fundamentum proximum unius relationis est terminus opposita*: at in Paulo fundamentum proximum relationis ad Petrum, ea si sit similitudinis, est albedo, si autem filiationis, eius substantia, prout à Petro Genita, adeoque aliquid absolute: hoc ergo erit etiam terminus eius relationis, quia Petrus denominatur similis Paulo, eiusque pater. Maior, & est axioma commune, ut testatur, P. Hurtadus supra §. 61. & à P. Suarez n. 18. & 19. optima suadetur inductione: atque in hunc modum breviter potest ostendi: quod satis est, ut Paulus sit filius Petri, utue ei sit similis, hoc sufficit, ut contra Petrus sit eius pater, eique similis: uti non amplius requiritur, ut obiectum aliquod sit actu cognitum à portētiā, quam ut hæc illud cognoscat: quod ergo in Paulo fundat relationem similitudinis, aut filiationis ad Petrum, hoc est sufficiens cumulatæque ratio terminandi relationem Petri ad se, eiusque paternitatem, aut similitudinem alteram, oppositamque.

194 Altera nostræ, ac verioris sententiæ pars, nimirum omnem relationem prædicamentalem terminari etiā ad connotatiuum, siue ad alteram quandam relationē, suadetur ita, omnis relatio vel est mutua, vel non mutua: eam autem quælibet terminatur alia relatione: omnis ergo. Posterior quidem; nam si qua de causa non esset ita terminata, maxime quia eius ex aduerso non est vlla alia relatio, & v. g. in scibili non est vlla relatio ad scientiam, quæ huius possit esse terminus, alioqui relatio scientiæ, & scibilis foret mutua; item in Deo non est vlla vera, ac realis relatio ad creaturas, merito cuius earum relationes possit excipere: At hæc ratio nulla est, nam superius capite primo satis ostensum est, quatenus non tantum scientia ad scibile, sed hoc ad illam; nec creaturæ duntaxat ad Deum, sed hic ad eas referantur realiter ac strictè: insuper quo pacto relationes scientiæ, & scibilis, Dei, & creaturarum nihilominus dici possint non mutua, ac reciprocatōnis quodammodo expertes: huiusmodi ergo relatio quævis poterit alia quadam terminari.

195 Quod autem prior etiam relationis species, videlicet ea; quæ est mutua nunquam non intueatur aliam relationem velut terminū, est probatu multo facilius: haud enim potest exculari relationis alterius ei ex aduerso respondentis inopia, sicuti solet, cum disputatur de priori. Probat ut talem in modum: Id est terminus relationis prædicamentalis, cum quo connectitur essentialiter, sed paternitas & filiatō v. g. connectuntur essentialiter inter se inuicem, fierique etiam diuinitus nequit, ut vna reperiat in vnaquam sine alia: altera ergo est terminus alterius. Nihil est in toto hoc syllogismo, quod probationem desideret præter maiorem illius propositionem: ea ergo ostenditur ita. Relatio iuxta omnes est nexus quidam, siue connexio extremorum: quod ergo connexionis, id etiam relationis est terminus: at id cum quo connectitur essentialiter relatio prædicamentalis eius connexionem terminat: ergo & ipsam. Tum etiam: cognitionis terminus intencionalis, siue obiectum, est id, cum quo illa connectitur intentionaliter, & ut aiunt, in esse cogniti: terminus ergo physicus relationis prædicamentalis erit id, qui cum ea connectitur physice, & quod dici solet in esse rei. Item, qui Deum putant referri transcendentaliter, ac verè ad creaturas possibiles, & has, quod perinde est, eius esse relationis terminum, haud alia de causa id tuentur, nisi quia Deus connectitur essentialiter cum creaturis, non existentibus quidem, ac certè prout in potentia logica,

siue non repugnantia: qui contra eiusmodi relationem terminatam creaturis Deo negant, nullum non lapidem mouent, ut Dei cum illis connexionem essentialē impugnent: omnes ergo terminum connexionis essentialis, relationis etiam, si qua est, terminum esse supponunt: vnde in præsentī, &c.

196 Neque non suadetur idem institutum principale ita: terminus paternitatis v. g. est id, cuius aliquis denominatur pater, ut superius constitutum est, probatumque exemplo cognitionis, cuius terminus est obiectum illud, cuius dicitur potentia cognoscens, & representans: At Petrus est pater filij sui, & non solius eius hypostasis: quocirca cum filius sit quidpiam connotatiuum, hoc necesse est, ut terminet relationem paternitatis, & quamvis aliam saltem mutua: de qua in præsentī sermo. Maior vna est proposita probataque. Minor videtur sponte sua manifesta: eamque egregie tradit Aristoteles in prædicamentis cap. 7. *Vniuersa, que sunt ad aliquid ad ea dicuntur: que conuertuntur, seruus enim heri dicitur seruus, & herus serui dicitur herus, & duplum dimidij duplum, & dimidij dupli, dimidij dicitur, & in cæteris simili modo.* Et inferius; atqui interdum, & nomen facere necesse est, si positum nomen ad quod accommodata fuerit assignatio non sit, cen si clauus nauigij assignabitur non accommodata sit assignatio: non enim eo clauus ipsius dicitur, quo nauigium est; sunt enim nauigia quorum clauus non sunt. Sed forsitan accommodatior assignatio fuerit, si clauus clauati clauus; aut aliquo alio simili modo dicatur: non enim positum nomen est. Atqui conuertitur si accommodata fuerit assignatio: clauatum enim clauo est clauatum. Idem fuerit, & in cæteris modus: veluti caput accommodatius fuit assignatum, si capitari caput, quam si animalis esse dixerimus: non enim eo caput habet, quo animal est, cum plura namque animalium capite vacant, &c. Quid his luculentius.

197 Quod toto hoc cap. dictum est, relationem omnem esse ad absolute, nec non ad connotatiuum, ad illud quidem, quia, qui Dominus est v. g. alterius quatenus homo est, Dominus est, & seruus pariter alterius hominis est seruus: ad hoc verò, quoniam dominationis relatio, & seruitus connectuntur inuicem, & altera nequit intelligi sine altera quod satis est, ut vtralibet referatur ad aliam;) Platonis est in Parmenide sapientia: En eius verba: *Si quis nostrum alicuius Dominus, aut seruus sit, non ipsius Domini, quod Dominus est seruus existit, nec ipsius serui, quod seruus est Dominus est, qui Dominus dicitur: sed hæc utraque est tanquam homo: Ipsa vero dominatio seruitutis ipsius existit id, quod est, & ipsa iterum seruitus eodem modo ipsius dominationis est seruitus: nec ea, quæ nobis insunt ad illa, nec etiam quæ illic insunt ad nos referuntur: (utique posteriori modo) sed ut dixi ipsa sui ipsorum & ad seipsa sunt: Et, quæ hic sunt similiter ad seipsa respiciunt.*

C A P V T X V.

Diluuntur obiectiones quedam aduersus doctrinam præcedentem.

198 **A**dversus priorem nostræ sententiæ partem obicitur primo, Prius natura homo aliquis est genitus ab alio Socrates, verbi gratia à Sophronisco, quæ ille sit huius filius, quando quidē talis filiationis fundamentum proximum est substantia vnus prout ab altero generata: Vel ergo pro eo priori Sophroniscus est pater Socratis; atque ita prius natura erit pater,